

Datamaskiner Grunnkurs

Kristoffer Dalby

1 Forkortelser

Forkortelse	Betydning
PC	Program Counter
MPC	Micro Program Counter
MBR	Memory Buffer Register
IR	Instruction Register
MAR	Memory Address Register
MDR	Memory Data Register
LV	Local Variable
SP	Stack Pointer
CPP	Constant Pool Pointer
TOS	Top Of Stack
OPC	OpCode
H	Holding Register
ALU	Arithmetic Logic Unit
RAW	Read-After-Write
WAW	Write-After-Write
WAR	Write-After-Read
SRAM	Static RAM
SDRAM	Synchronous Dynamic RAM
DRAM	Dynamic RAM
CMP	Chip-level MultiProcessor
ILP	Instruction-Level Parallelism
RISC	Reduced Instruction Set Computer
CISC	Complex Instruction Set Computer
MIR	MicroInstruction Register

2   Registre

2.1   PC

Program counter peker på den instruksjonen i programmet som blir jobbet med.

2.2   MPC

Micro Program Counter peker på microinstruksjonen i 'control store'. Den peker på den første micro instruksjonen i den aktive instruksjonen. MPC holder orden på hva den neste micro instruksjonen er.

2.3   MBR

Memory Buffer Register er et bufferregister mellom minne og prosessor.

2.4   IR

Instruction Register er der kontrollenheten lagrer instruksjonen som blir gjennomført nå. Den ligger her mens instruksjonen blir dekodet, startet og gjennomført.

2.5   MAR

Memory Address Register inneholder adresse til neste minnelokasjon der vi finner neste instruksjon.

2.6   MDR

Memory Data Register inneholder data som skal bli lagret i hovedminne/RAM, eller data som har blitt hentet fra minne. Det fungerer som en buffer så data er klar for prosessoren.

2.7   LV

Local Variable inneholder pekerverdi, den peker til det nederste elementet i stakken.

2.8   SP

Stack Pointer inneholder pekerverdi mot det øverste elementet i stakken.

2.9   CPP

Constant Pool Pointer inneholder pekerverdi. Konstanter fra Java-program, leses inn ved oppstart, endres ikke.

2.10   TOS

Top Of Stack skal alltid inneholde elementet på toppen av stakken

2.11 OPC

OpCode register kan fritt brukes.

2.12 H

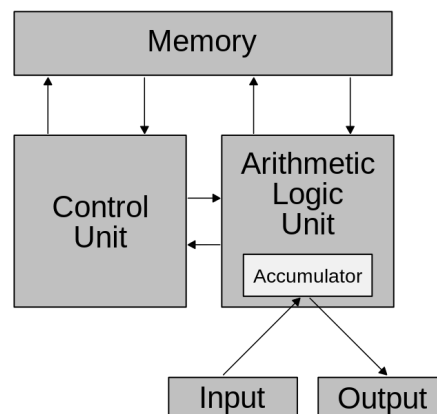
Holding Register inneholder verdien som skal inn i A-inngangen til ALU.

3 ALU-flagg

Flagg	Årsak
N	Når svar er negativt
Z	Når svaret er 0
C	Carry, når vi legger sammen uten fortegnbit
V	Overflow

4 Von Neumann

Data og instruksjoner er lagret i samme minne og beregninger skjer sekvensielt. Von Neumann-arkitektur gjør det mulig å skrive program som kan endre sin egen programkode.

Figur 1: Et eksempel på Von Neumann

- ALU - Aritmetisk og logisk enhet som utfører beregningene.
- Control Unit - Kontrollenhet som dekode instruksjoner og gjennomfører dem.
Kontrollenheten kan enten være hard-wired eller inneholde kode styrt av en mikrokontroller.
- Memory - Primærminnet (RAM) inneholder data og instruksjoner.
- I/O - Enheter for inn- og utdata.

Moderne datamaskiner har ALU og kontrollenhet på prosessor (CPU), benytter seg av registre, hurtigbuffer, busser og millioner av transistorer, men konseptet er veldig likt. Overføring av data mellom minne og CPU blir i dag sett på som et av de største problemene med Von Neumann-arkitektur.

5 MicroInstruction Register

- Addr - Peker på neste mikroinstruksjon i instruksjonen.
- J - Sier om ALU har flagget neste mikroinstruksjon eller om det kommer hopp (betinget hopp).
- Jam + Addr - Bestemmer neste mikroinstruksjon
- ALU - bestemmer hvilken funksjon ALU skal gjennomføre.
- C - Inneholder adressen til C-bussen, som blir det samme som adressen til registeret det skal skrives til.
- Mem - Sier om det skal gjøres noe med minne.
- B - inneholder adressen til B-bussen, som blir det samme som adressen til registeret det skal leses fra.

6 Superskalar CPU

En superskalar prosessor implementerer en form for parallellitet som kalles instruksjonsnivåparallellitet. Dette betyr at den kan utføre flere instruksjoner pr. klokkesyklus (dupliserer CPU-enheter). Duplisering av CPU komponenter. Billigere om man bare dupliserer noen.

6.1 Klokkesyklus

For å regne ut klokkesyklus med gitt forsinkelse tar man å deler 1 på

7 Lokalitet

7.1 Tid

Om vi leste fra en minneadresse er det sannsynlig at vi snart vil lese fra den samme adressen igjen.

7.2 Rom

Om vi leste fra en minneadresse er det sannsynlig at vi snart vil lese fra naboadressen.

8 Dataavhengighet

8.1 RAW

Read-After-Write (sanne dataavhengigheter er når for eksempel instruksjon 1 skriver til et register og instruksjon 2 skal lese fra det samme registeret.

8.2 WAW

Write-After-Write (utavhengigheter) er når for eksempel instruksjon 3 skriver til register 1 og instruksjon 1 skriver til register 1.

8.3 WAR

Write-After-Read (antiavhengigheter er når for eksempel instruksjon 3 skriver til register 1 og instruksjon 2 leser fra register 1.

9 RAM

9.1 SRAM

Statisk RAM er raskt og trenger ikke oppdateres. Brukes ofte i hurtigbuffer.

9.2 DRAM

Dynamisk RAM må friskes opp jevnlig. Det tar mindre plass en SRAM (2 vs. 6 transistorer).

9.3 SDRAM

Synkront Dynamisk RAM betyr at data blir overført til/fra RAM synkront med klokka (og systembussen).

10 ROM

Non-volatile betyr at rammen holder på data uten strøm.

10.1 PROM

Programmable read-only memory er et type minne som kun kan programmeres en gang. Rammen er non-volatile.

10.2 EPROM

Erasable programmable read only memory er et type minne som kan endres, det kan slettes ved bruk av UV lys. Rammen er non-volatile.

10.3 EEPROM

Electrically Erasable Programmable read-only memory is a non-volatile read only memory that can be deleted.

11 CMP

Chip-level Multiprocessor er flere prosessorer på samme brukke. Bruker samme hurtigbuffer.

- Homogene kjerner - alle kjerner er like
- Hetrogene kjerner - forskjellige kjerner til forskjellige oppgaver.

Fordeler med CMP er lavere effekt/varmeutvikling, bedre utnyttelse av prosessorkraft, mulighet for "ut av rekkefølge" og lettere å utnytte instruksjonsnivå-parallellitet.

11.1 ILP

Instruction-level parallelism er en måling av hvor mange av et dataprogram sine operasjoner kan bli utført samtidig. En prosessor utfører flere instruksjoner samtidig.

11.2 PNP

Prosessornivåparallelitet betyr at flere prosessorer utfører instruksjoner samtidig.

12 Adressering

Måten instruksjonen angir hvor data skal hentes fra kalles en adresseringsmodus.

- Immediate - Operanden er innbakt i instruksjonen. Må være kjent når programmet lages. For konstanter
- Direkte - Instruksjonen angir adressen til operand i RAM.
- Indirekte - Instruksjonen angir adresse til RAM-celle som igjen inneholder adressen til operand.
- Register - Instruksjonen har nummer på register som inneholder operand. (RISC)
- Indirekte register - Instruksjon har nummer på register som inneholder adressen til operand i RAM.
- Stakk - Adressen er implisitt gitt av stakkpeker.

13 Branch Prediction

Forgreningspredikering

- Statisk - Forutsier hopp uavhengig av hvor hopp har forekommet før.
- Dynamisk - Forutsier hopp ut i fra hvor det har skjedd hopp før.

En generell prosessor må ha branching og flowcontroll.

14 Prosessor

- RISC = Reduced instruction set computer
- CISC = Complex instruction set computer
- CISC = Hver instruksjon kan utføre flere lavnivåoperasjoner, som for eksempel lese fra minnet, en aritmetisk operasjon og skriving til minnet, alt i én instruksjon.
- RISC = I motsetning til CISC-prosessorer kan utføre relativt få instruksjoner. Til gjengjeld tar hver instruksjon kort tid å utføre.

Heterogenekjerner vil si at kjernene er ulike, dvs de har forskjellig instruksjonssett og/eller ytelse

15 Logic gates

15.1 XOR

Input		Output
0	0	1
0	1	0
1	0	0
1	1	1

15.2 NOR

Input		Output
0	0	1
0	1	0
1	0	0
1	1	0

15.3 OR

Input		Output
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

15.4 AND

Input		Output
0	0	0
0	1	0
1	0	0
1	1	1

15.5 NAND

Input		Output
0	0	1
0	1	1
1	0	1
1	1	0

16 Adder

16.1 Half adder

Kan summere en og en bit, og gi ut et resultat bit og et carry bit om nødvendig.

16.2 Full adder

Kan ta inn og summere en og en bit og en carry bit og gi ut et resultat bit og carry bit.